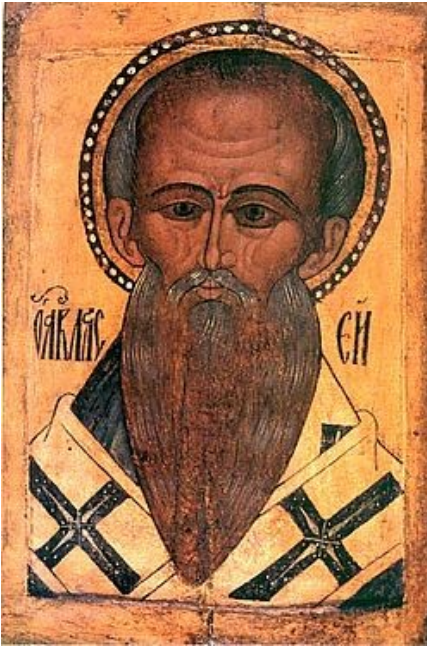

SZENT BALÁZS
PÜSPÖK ÉS VÉRTANÚ

SZENT BALÁZS PÜSPÖK ÉS VÉRTANÚ

Név: Balázs - Blasius, latin eredetű név jelentése: „dadogó”.

Ünnepe: Február 3.

Attribútuma: Püspöki öltözetben, pásztorbottal egy fiúval
Andráskereszt alakú gyertyákkal.

Patronátus: Orvosok, építőmunkások, kőművesek, szabók,
takácsok, cipészek, kőfaragók gyertyaöntők tekintik égi
pártfogójuknak.

Ünnepét Rómában a 12. század óta ülik február 3-án.

Meghalt: 316

Szent Balázs is a korai kereszténység azon szentjei közé tartozik, akiknek emlékezete a kultuszban, a névadásban és a népszokásokban figyelemre méltó elevenséggel maradt meg, életükre vonatkozóan azonban alig rendelkezünk olyan adatokkal, amelyek történetinek tekinthetők.

Eredetileg orvoslással foglalkozott nevéhez sok csodás beteggyógyítás fűződik.

A hagyomány szerint örmény származású volt, és olyan példamutató keresztény életet élt, hogy Szebaszte hívő népe püspökké választotta. Balázs erre a Szentlélek indítását követve visszavonult egy magányos hegyi barlangba, jóllehet tette nem éppen egyezett a kor püspök-eszményével. Innen vezette imádkozva, tanácsokat osztva és gyógyítva a rábízott közösséget. Vadállatok őrizték, háziállatok módjára engedelmeskedve neki. Sajnos azonban nemcsak a keresztények ismerték a barlanghoz vezető utat, hanem Agricola helytartó poroszlói is, aki 316 táján még folytatta Szebasztéban azt a keresztényüldözést, amelyet korábban még Licinius császár rendelt el. Az oroszlánokból, tigrisekből, medvékből és farkasokból álló derék testőrség nem tudott segíteni a remete püspökön, mert ő ellenállás nélkül engedte, hogy elfogják és Agricola bírói széke elé hurcolják.

Mivel Balázst nem tudták hittagadásra kényszeríteni, a szokásos megkorbácsolás után siralomházba került. Mint előbb barlangjában, a börtönben is sok segítséget kérő ember kereste föl. Rabságában sok-sok csodát tett, amelyekről a legendája beszél.

A szent csodáiból nem hiányzik annak a magatartásnak a megnyilvánulása sem, amelyet humornak vagy paraszti huncutságnak lehetne nevezni. A helytartó először vízbefojtás általi halálra ítélte, de ezt túlélte. A bölcs csodatévő akkor a következőt tette: a partra érve rövid áldást adott a számára halált jelentő tóra, aztán a vízben járva a tó közepéig sétált. Ott megfordult, és barátságosan felszólította bírját, hogy saját isteneikbe vetett hitük bizonyosságául kövessék őt a vízben járva. Hatvanöt férfi elfogadta a kihívást, és mind a vízbe fulladt. Végül Balázs püspököt lefejezték.

Kezdetben hallgattak a források Szent Balázsról. Ebből következtethetünk arra, hogy tisztelete nyilvánvalóan nem közvetlenül a halála után kezdődött. Keleten azonban legkésőbb a 6. századtól, nyugaton a 9. századtól már, mint a torokbajok ellen védő szentet tisztelték. A Balázs-legenda első képi ábrázolása is a 9. századból származik, mely Rómában a Szent Kelemen bazika altemplomában található. Elterjedt ereklyéinek kultusza. Így hamarosan föltűnnek Szent Balázs maradványai Tarantóban, St. Blasienben, Mainzban, Trierben, Lübeckben, Párizsban és Raguzában, ahol a város védőszentjévé is lett.

Tisztelete a 12. századtól lett általános, mégpedig egy gégedaganat elleni imádsággal kapcsolatban. Később vérzések, hólyagbetegségek, továbbá kelések, kólika, pestis és fogfájás esetén fordultak hozzá. A késő középkorban a tizennégy segítőszent közé sorolták. Az orvosok, posztókereskedők, gyertyaöntők, fúvós zenészek, barmok védőszentje, kedvező időjárásért is segítségül hívták. A tizennégy segítőszent közé sorolták. Számos templomot szenteltek neki Konstantinápolyban és Rómában egyaránt.

Jacobus de Voragine

LEGENDA AUREA

Balázs (*Blasius*) annyi, mint ‚nyájas‘ (*blandus*), vagy mintegy *belasius*, a *bela*, azaz ‚öltözék‘ és a *syor*, azaz ‚kicsi‘ szavakból. Nyájas volt beszédének édessége miatt, az erények öltözékébe öltözött, s kicsi volt erkölcsének alázatossága miatt.

Balázs bővelkedett a szelídségben és a szentségben, s ezért a keresztények Cappadocia Sebaste nevű városában püspökké választották. Miután a püspökséget elvállalta, Diocletianus keresztényüldözése miatt egy barlangba vette be magát, s remeteéletet élt. Madarak hordták néki az élelmet, és a vadak egy szívvel, egy lélekkel sereglettek hozzá. Addig el sem távoztak tőle, míg áldólag rájuk nem tette a kezét. Ha pedig valamelyik megbetegedett, tüstént őhozzá ment, és teljesen visszanyerte az egészségét.

A vidék ura egyszer vadászni küldte katonáit, s azok máshol hiába fáradozván véletlenül Szent Balázs barlangjához jutottak, ahol nagy sereg vadállatot láttak álldogálni. Igen megdöbbenette őket, hogy semmiképpen nem tudják elejteni azokat, s jelentették uruknak. Az még több katonát küldött, s megparancsolta, hogy az összes kereszténnyel együtt vezessék elébe Szent Balázst.

Azon az éjszakán háromszor megjelent Krisztus Szent Balázsnak, ezt mondván: „Serkenj föl, s mutass be nékem áldozatot!” S íme, odaérkeztek a katonák, ezt mondván: „Gyere ki, hívat a mi urunk!” Felelt nekik Szent Balázs: „Jól tettétek, hogy eljöttetek, fiaim. Most már látom, hogy Isten nem feledkezett el énrólam.”

Velük ment, s egy percre sem hagyott fel a prédikálással, és sok csodát tett a szemük láttára. Akkor egy asszony a lába elé vitte haldokló fiát, akinek torkán akadt egy halszálka, és könnyek között kérlelte, hogy gyógyítsa meg. Szent Balázs pedig kezét reá vetvén imádkozott, hogy a fiú és mindazok, akik az ő nevében valamit kérnek, nyerjék el a gyógyulás ajándékát, s a fiú mindjárt meggyógyult.

Egy szegény-szegény asszonynak egyetlen malackája volt, s azt is elragadta a farkas. Az asszony könyörgött Szent Balázsnak, hogy hozassa vissza a disznót. Szent Balázs mosolyogva mondta: „Jó asszony, ne szomorkodj, visszakapod a malackát!” Tüstént jött a farkas, és visszaadta a disznót az özvegyasszonynak.

Amint Balázs a városba ért, a fejedelem parancsára tömlöcbe vetették. Másnap maga elé állíttatta, és meglátván, nyájas szavakkal üdvözölte, mondván: „Örülj, Balázs, istenek barátja!” Kinek Balázs: „Örülj te is, jó fejedelem, de ne mondd azokat isteneknek, hanem ördögöknek, mivel örök tűzre vettetnek azokkal együtt, akik őket tisztelik.” A fejedelem haragra gerjedt, megbotoztatta, és visszalökette a tömlöcbe. Mondta erre Balázs: „Ostoba, azt hiszed, hogy a te büntetéseiddel elveszed tőlem az én Istenemnek szeretetét, aki bennem lakozik, s megerősít engem?”

Hallván ezt az özvegyasszony, akinek visszaadta a disznáját, levágta a malackát, és a fejét meg a lábait elvitte Szent Balázsnak, aztán meg gyertyát és kenyeret is vitt. Az megköszönte, megette, és

azt mondta az asszonynak: „Minden évben áldozz egy gyertyát a nevedről nevezett szentegyházban, s néked és bárkinek, aki ezt teszi, jól lesz dolgotok!” Meg is tette az asszony, s nagy bőségben élt.

Ezután Balázst kivezették a tömlöcből, majd mikor a fejedelem nem volt képes az istenekhez fordítani, felakasztatta egy kínezőfára, a húsát vasfésűvel marcangoltatta, s így vitette ismét vissza a börtönbe. Hét asszony ment a nyomában, és vércseppjeit összegyűjtötték. Őket is elfogták és kényszerítették, hogy áldozzanak az isteneknek. Ám ezt mondták: „Ha azt akarod, hogy a te isteneidet tisztelettel imádjuk, vitesd őket a tóhoz, hogy arcukat megmosván, tisztábban imádhassuk őket.” A fejedelem megőrül, és gyorsan teljesedik a parancs. Azok pedig megragadták az isteneket, és a tó közepébe vetették, mondván: „Meglátjuk, istenek-e?!” Meghallván ezt a fejedelem magánkívül őrzöngött, csapkodta magát, s ezt mondta szolgálainak: „Miért nem fogtátok isteneinket, hogy ne küldhessék őket a tó mélyére?” Azok így feleltek: „Csalárdul szóltak véled az asszonyok, és a tóba vetették az isteneiket.”

Mire az asszonyok: „Az igaz Isten nem tűr hamisságot, de ha ezek istenek lettek volna, előre tudják, mit akarunk velük cselekedni.”

A fejedelem éktelen haragjában az egyik oldalra olvasztott ólmot, vasfésűket és hét megtüzesített mellvértet tétetett, a másik oldalra pedig hét vászoninget hozatott. Azt mondta, hogy ezek közül válasszák, amelyiket akarják. Egyikük, akivel ott volt két kicsinye is, nagy merészen odafutott, s a len-ingeket megragadva, a tűzbe vetette. A gyermekek pedig így szóltak anyjukhoz: „Édesanyánk, ne hagyj minket árván, hanem ahogy tápláltál minket tejed édességével, úgy táplálj minket a mennyország édességével is!” Akkor a fejedelem felakasztatta az asszonyokat, és húsukat vasfésűkkel marcangoltatta. Húsuk fehér volt, mint a hó, és vér helyett tej folyt belőlük.

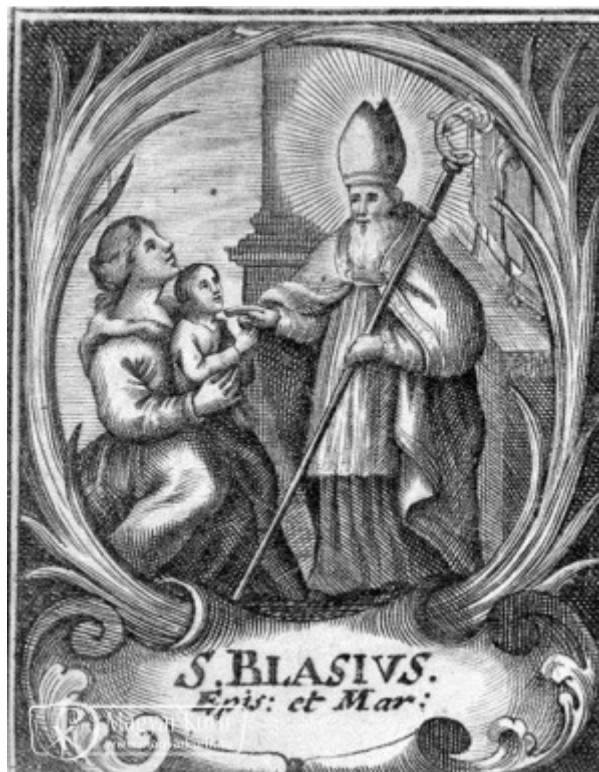
Mivel pedig az asszonyok meginogtak a kínszások között, az Úr angyala odajött hozzájuk és állhatatosan erősítette őket, mondván: „Ne féljete, hiszen a jó munkás, aki jól kezdi el a dolgát, és jól is végzi be, attól, aki fölfogadta, dicséretet érdemel a bevégzett munkáért, s fáradságáért elveszi jutalmát, s jutalma örvendezés lesz.” Akkor a fejedelem levetette a fáról, s kemencébe vettette őket. Isteni közbelépésre azonban kialudt a tűz, és sértetlenül jöttek ki belőle. A fejedelem rájuk kiáltott: „Most már hagyjatok föl boszorkány-mesterkedéseitekkel, s imádjátok a mi isteneinket!” Azok pedig így válaszoltak: „Fejzd be, amit elkezdted, mivel már elhívtunk a mennyországba.” Akkor ítéletet hozott, s parancsot adott lefejezésükre. Mikor ott álltak, hogy lefejezzék őket, letérdelve imádkoztak: „Isten, aki elválasztottál minket a sötétségtől, s az édességes fényre vezettél minket, ki minket áldozatoddá tettél, vedd magadhoz a mi lelkünket, és add, hogy eljussunk az örök életre.” S így, fejük vétetvén, az Úrhoz költöztek.

Ezután a fejedelem maga elé állította Balázst, s azt mondta neki: „Nos, most imádod az isteneiket, vagy sem?” Felelt Balázs: „Te gonosz, nem félek fenyegetéseidtől. Tégy, amit akarsz! Itt a testem, odaadom.” Ekkor a fejedelem a tóba dobatta. Balázs pedig a keresztlét rajzolta a vízre, s az oly szilárdan megállt, mintha szárazföld lenne. Azt mondta: „Ha a ti isteneitek igazán istenek, mutassátok meg erejüket, s jöjjetek ide!” Hatvanöt férfi lépett a tóba, de tüstént elmerültek. Az Úr angyala pedig alászállván ezt mondta neki: „Jöjj ki, Balázs, fogadd el a koronát, melyet Isten néked készített!” Miután kijött, szólt hozzá a fejedelem: „Úgy hát végleg eldöntötted, hogy nem imádod az isteneiket?” Felelt Balázs: „Tudd meg, te szerencsétlen, hogy Krisztus szolgálja vagyok, s nem

imádok ördögöket.”

Nyomban fejét vétette, ő pedig imádkozott az Úrhoz, hogy ha valaki torokbetegségben, vagy bármilyen más betegségben az ő oltalmát kéri, találjon meghallgatást, és tüstént szabaduljon meg. S íme, szózat szállt alá az égből, hogy úgy lesz, amint imádkozott. Így fejezték le két kisleányval együtt, az Úr 287. esztendejében.

(forr.: <http://mek.niif.hu/04600/04626/html/legenda0027.html>)

Imák, könyörgések

BALÁZS ÁLDÁS, BALÁZSOLÁS:

Szent Balázs napján (febr. 3.) két (régebben X, ma Y alakban összekötött) gyertyával adott áldás „torokbetegség és minden más baj” ellen.

Balázst Keleten már a 6. században a torokbaj ellen védő szentként tisztelték, s gyertyát ajánlottak föl gyógyulásukért. Nyugaton a 9. századtól tisztelik. A 12. században: tűntek föl a torokbaj ellen védő áldó könyörgések.

Magyarországon a 16. századtól ismerjük a gyertyaáldást és a balázsáldás könyörgését. A 17. században nyomtatták ki a Rituale Romanum (Római Szervertáskönyv) függelékében.

KÖNYÖRGÉS SZENT BALÁZS PÜSPÖK KÖZBENJÁRÁSÁÉRT

Istenünk, aki Szent Balázs püspököt oltalmazó segítségül adtad népednek, kérünk, közbenjárására engedd, hogy földi életünkhöz egészséget és békét, örök életünkhöz pedig irgalmat nyerjünk Tőled!

Krisztus Urunk különféle adományokkal segíti Egyházát, hogy a természetfölötti hit megnövekedjék bennünk. Ajándékai áradását kérjük közös imával:

1. Adj, Urunk, új szenteket korunknak, akik közvetítik hozzánk irgalmas jóságodat.
2. Add meg, Urunk, a gyógyulás ajándékát a testi betegségben sínylődőknek.
3. Add, hogy a lélek egészségét is károsodás és törés nélkül őrizzük.
4. Add meg a hősiesség ajándékát, hogy a szent vértanúk nyomát követhessük.
5. Add, Urunk, hogy a szentek és vértanúk között kapjunk helyet az ítélet napján.

Urunk, Jézus Krisztus! Te megígérted, hogy a Benned hívőket jelek és csodák kísérik. Kérünk, Szent Balázs közbenjárására engedd megéreznünk ajándékozó jóságodat, és erősítsd testi-lelki egészségünket. Aki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Ámen.

A BALÁZS-ÁLDÁS KÖNYÖRGÉSE:

Szent Balázs püspök, vértanú közbenjárása által szabadítson meg és őrizzen meg téged az Úr a torokbajtól és minden más betegségtől.

Az Atya, a Fiú + és a Szentlélek nevében.

Hallgasd meg népedet, Istenünk, amikor Szent Balázs püspök és vértanú pártfogásával könyörgünk hozzád. Add, hogy földi életünkben a te békédnek örvendjünk, és segítségeddel eljussunk az örök életre. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen

$\text{♩} = 108$ **3**

A Szent Ba-lázs dok-to-runk-nak hogy ma va-gyon nap-ja,
többször is hogy meg-ér-hes-sük, az Úr-is-ten ad-ja!

Kér-jük a-ján-dé-kát, a szent ál-do-má-sát,

tá-voz-tas-sa mind-nyá-juk-nak tor-kunk-nak fá-já-sát!

Szent Balázs az irodalomban és a népi hagyományokban

Pilinszky János: Balázsolásra

Február 3-án Szent Balázs ünnepe. Sokaknak már csak gyermekkori emléküik van róla, mert ugyan – mondja a kételkedés – megvédhet-e valakit a toroknyavalyától a kétkarú gyertya fényében osztott áldás? S kik így gondolkodnak anélkül, hogy érzéseiket közelebből megfogalmazzák, leginkább a babonák vagy legjobb esetben a „ránk ragadt szokások” közé sorolják. De vajon babonás-e a hívő, vagy csak egyszerű szokásnak tesz eleget, aki ezen a napon az oltár elé járul, s a hajdani szent püspök mennyei közbenjárásáért könyörög az arcába világító gyertyafényben?

Érdemes ezzel kapcsolatban eltűnődnünk Isten és ember viszonyán. Közvetlen, sőt a legközvetlenebb viszony ez, mégse a szokásos értelemben. Szeretném ezt mindjárt egy hasonlattal megvilágítani. Ha én egy nagy író személyesen fölkeresek, akkor a közvetlen kapcsolat hétköznapi értelmében társaloghatok vele. De ha valódi szavára vagyok kíváncsi, azaz ha valódi kapcsolatot kívánok teremteni vele, akkor műveit fogom elolvasni. Ezekben valódi lényegével találkozom, s a legbensőségesebb fokon. Közvetlen kérdéseimre, aktuális bajaimra művén keresztül nem reflektál ugyan, de életem egészéhez, benső, mindenre kiható magjához csakis alkotásain keresztül tud hozzáférközni. S mennyivel inkább érvényes ez Istennel való kapcsolatunkra! Annak személyes természetére! Oly beszélgetés ez, melynek a csend a nyelve. S épp ily csendesek Isten tettei és adományai. Aki kér, az kap. De ki hallja meg a csend válaszát? És ki veszi észre mindent felülmúló ajándékait?

Aki hívő a Balázs-gyertyák fényébe térdepel, még ha arra kérné is Szent Balázs közbenjárását, szíve legmélyén, legvégül mégse a „közvetlen csodára” számít. Annál szinte többet és mélyebbet remél: a szent közbenjárását Istennél. Legvégül tehát Istenre bízta kérését magát is. Igen, aki a Balázs-áldást magára veszi, Isten végső irgalmába vetett bizalmának adja tanújelét. Nem szokás és nem is babona, hanem Isten irgalmába vetett végső, s nagyon is felnőtt bizalmunk megvallására szép alkalom hát a szent ünnepén az oltárrács elé térdelnünk.

(Forr.: Új Ember, 1961. január)

Babits Mihály:

Balázsolás

Szépen könyörgök, segíts rajtam, Szent Balázs!

Gyermekkoromban két fehér
gyertyát tettek keresztbe gyenge nyakamon
s úgy néztem a gyertyák közül,
mint két ág közt kinéző ijedt őzike.

Tél közepén, Balázs-napon
szemem pislogva csüggött az öreg papon,
aki hozzád imádkozott
fölém hajolva, ahogy ott térdeltem az
oltár előtt, kegyes szokás
szerint, s diákul dünnyögve, amit sem én
s ő se jól értett. De azért
te meghallgattad és megóvtad gyermeki
életem a fojtogató
torokgyíktól, s a veszedelmes mandulák
lobjaitól, hogy fölnövéen
félszáz évet megérjek, háladatlanul,
nem is gondolva tereád.

Óh ne bánd csúf gondatlanságom, védj ma is,
segíts, Sebasta püspöke!

Lásd, így élünk mi, gyermek módra, balgatag,
hátra se nézünk, elfutunk
a zajló úton, eleresztve kezetek,
magasabb szellemek - de ti
csak mosolyogtok, okos felnőttek gyanánt.

Nem sért ha semmibe veszünk
s aztán a bajban újra visszazaladunk
hozzátok, mint hozzád ma én
reszkető szívvel... Mosolyogj rajtam, Balázs!
ki mint a szepegő kamasz,
térdeplek itt együgyű oltárod kövén -

mosolyogj rajtam, csak segíts!
Mert orv betegség öldös íme engemet
és fojtogatja torkomat,
gégém szűkül, levegőm egyre fogy, tüdőm
zihál, s mint aki hegyre hág,
mind nehezebben kúszva, vagy terhet cipel,
kifúlva, akként élek én
örökös lihegésben. S már az orvosok
kése fenyeget, rossz nyakam
fölvágni, melyet hajdan olyan megadón
hajtottam gyertyáid közé,
mintha sejtettem volna már... Segíts, Balázs!
Hisz a te szent gégédet is
kések nyiszálták, mikor a gonosz pogány
kivégzett: tudhatod, mi az!
Te ismered a penge élet, vér ízét,
a megfeszített percekét,
a szakadt légcső görcseit, s a fulladás
csatáját és rémületét.
Segíts! Te már mindent tudsz, túl vagy mindenén,
okos felnőtt! Te jól tudod,
mennyi kínt bír az ember, mennyit nem sokall
még az Isten jósága sem,
s mit ér az élet... S talán azt is, hogy nem is
olyan nagy dolog a halál.

(1937. nyár)

Áldáskérés Szent Balázstól

(magyar népdal)

Emlékezzünk Szent Balázsról,
Hogy ma vagyon napja!
Többször is, hogy megérhessük,
A Jóisten adja!

Adja szent áldását,
Nyújtsa áldomását:
Gyermekektől távoztassa
Torkuknak fájását!

Balázsjárás

A magyar néphagyományban a *balázsjárás* népszokása kötődik a szent emléknapjához. Ezt a szokást, melyet *balázsolás* néven is ismertek, elsősorban a Dunántúl északi részén jegyezték fel, a 17. századtól kezdve, de a Kárpát-medence nagy részében elterjedt szokásnak számított. Az iskoláskorú gyerekek végigjárták a falvak házait és áldást kívántak a családoknak. Ennek során egyes helyeken rövidebb, színdarab szerű előadásokat is tartottak, másutt csak rövid köszöntőt mondtak vagy énekeltek. A gyerekek közül az egyik fiú Szent Balázs püspöki ruhájába bújt, a többiek pedig különféle jelmezeket öltöttek magukra. Nyársat vittek magukkal és az áldáskérő

szövegek elmondása után a háziak étellel jutalmazták meg őket. A falujárás után az ételeket elvitték az iskolába vagy a templomba, hogy azzal támogassák a közösséget. Ott az étel egy részét közösen fogyasztották el.

Az adományok begyűjtése mellett a balázsjárás - amolyan reklámkampány is volt – ennek során toboroztak még több gyermeket az iskolába.

Az egyik ilyenkor eljátszott történetek főszereplője Szent Balázs püspök volt, akit szerepe szerint meglehetősen érdekeltek a nyelvi kérdések. Így szólt ugyanis:

„Tudtok-e, fiaim, rendesen beszélni,
a mostani mód szerint betűket írni,
a magánhangokat, a mássalhangokkal egybekötni,
és ezekből verseket mondani,
tudtok-e, fiam?”

(Tátrai – Karácsony (1997) *Jeles napok, ünnepi szokások*. 44. o.)

Miután a többi szereplő (a generális, a kapitány, az orvos, a zászlótartó, a kiskatona, az őrmester, a káplár és a paraszt) biztosította a püspököt, hogy minden tudásnak birtokában van, jól végzi munkáját, Szent Balázshoz fordultak, hogy védje meg őket minden nyavalyától és a torokbajtól. Más vidékeken dalban fordultak a püspökhöz:

„A Szent Balázs doktorunknak, hogy ma vagyon napja,
Máskor is hogy megérhessük, az Úristen adja!

Kérjük ajándékát, a szent áldomását,
Távoztassa mindnyájunknak torkunknak fájását!”

(Tátrai – Karácsony (1997) *Jeles napok, ünnepi szokások*. 46. o.)

Emlékezzünk Szent Balázsról

Emlékezzünk Szent Balázsról,
Hogy ma vagyon napja;
Többször is, hogy megérhessük,
Az Úristen adja!

Emlékezzünk Szent Balázsról,
Kérjük szent áldását:
Mindnyájunktól távoztassa
Torkunknak fájását!

Szent Balázs a torokfájás
Ellen nagy védelmünk.
Adjál is hát nyers szalonnát,
Háziasszony, nekünk!

Csak hozz hurkát, kolbászt, sunkát,
Nézd, a nyársunk üres!
Ha sajnálsz ajándékos,
Maradj magad ehese!

Elmúlik már a víg farsang,
Mi azt nem siratjuk.
Majd a böjtön iskolában
Jobban tanulhatunk.

Sirassák meg a lányok, kik
Otthon maradának,
Kiknek a sok méreg miatt
Ráncos az orcájuk!

Hapodári-kapodári –
A hamvazószerda.
Füzzetek, lányok, koszorút
Kővágórsi dombra!

Mi már többé nem tréfálunk,
Ajándékot várunk.
Rólatok megemlékeztünk,
Istennek ajánlunk!

Balázsjárás

Emlékezzünk Szent Balázsra, mert ma vagyon napja;
Az Úr Jézus akaratát általunk mutatja.
Örömet e háznak, asszonynak, urának,
Hogy hirdessük és említsük, nekünk parancsolja.

Hallom, hallom, hogy a háziasszony a láda kulcsát zörgeti,
Hogy minket megajándékozzon, azt tervezgeti.
Nyúljon tehát jó mélyen a láda fiába,
Hogy fáradságunk ne legyen hiába.

Háziasszony, arra kérünk, légy szíves mihozzánk,
Ne gondoljad, hogy mi azért hálákat ne adnánk.
Lásd, a nyársunk üres, a gyomrunk is éhes,
Ne sajnáld a szalonnádat, nekünk jól megfizess.

Em - lé - kez - zünk szent Ba - lázs - ra, mert ma va - gyon nap - ja,
az Úr Jé - zus a - ka - ra - tát ál - ta - lunk mu - tat - ja.
Ö - rö - möt - e ház - nak, asz - szony - nak, u - rá - nak,
hogy hir - des - sük és em - lít - sük, né - künk pa - ran - csol - ja.

„Emlékezzünk Szent Balázusra, mert ma vagyon napja,
az Úrjézus akaratát általunk mutatja.
Örömet e háznak, asszonynak, urának,
hogy hirdessük és említsük, nekünk parancsolja.
Háziasszony, arra kérünk, légy szíves mihozzánk,
ne gondoljad, hogy mi azért hálákat ne adnánk.
Lásd, a nyársunk üres, a gyomrunk is éhes,
ne sajnáld a szalonnádat, nekünk jól megfizess.”

Gabonaszem megáldása

A Mura-vidéken és Baranyában a gazdák a szőlőskertjük négy sarkában megmetszettek egy-egy tőkét, hogy Balázs védje meg a termést, zavarja el onnan a szőlőszemeket csipegető madarakat, nehogy kárt tegyenek a termésben. A délvidéki Topolyán a gazdák néhány gabonaszemet helyeztek zsebükbe és úgy mentek be a templomba. Ott azért imádkoztak, hogy a szemek jó termést hozzanak. Hazatérve a gabonaszemeket az állatok elé szórták, hogy a jószág ne legyen beteg.

BALÁZSJÁRÁS

SZERKESZTETT MŰSOR

1.

Gyerekek! Hallottatok-e már Szent Balázsról? Tudjátok-e ki volt ő?

Róla szeretnék most mesélni.

Balázs püspöknek nagyon sok csodája ismeretes. Egy nap egy rémült anya kereste fel, mert fia a torkán akadt halszálkától fuldokolt. A szent megáldotta a fiút, és a szálkát eltávolította a torkából. Más alkalommal egy asszonynak visszaadta a disznaját, melyet egy farkas rabolt el. Az asszony hálából gyertyát adott neki és „kóstolót” a disznó húsából. A szent püspököt gyakran üldözték. Ilyenkor egy hegyi barlangba húzódott, ahol vadállatok őrizték, melyek kezes báránként hajlottak szavára. Madarak hordták néki az élelmet, és a vadállatok egy szívvel, egy lélekkel sereglettek hozzá. Addig el sem távoztak tőle, míg áldólag rájuk nem tette a kezét. Ha pedig valamelyik megbetegedett, tüstént őhozá ment, és teljesen visszanyerte az egészségét.

A vidék ura egyszer vadászni küldte katonáit. Azok máshol hiába fáradoztak véletlenül Szent Balázs barlangjához jutottak, ahol nagy sereg vadállatot láttak álldogálni. Igen megdöbbenetette őket, hogy semmiképpen nem tudják elejteni azokat, s jelentették uruknak. Az még több katonát küldött, s megparancsolta, hogy az összes kereszténnyel együtt vezessék elé Szent Balázst. Ott sem hagyták békén a remete püspököt, s oroszlánokból, medvékből, farkasokból álló testőrsége sem menthette meg, mert nem engedte harcolni őket.

2.

Szent Balázs a diákoknak egyik kedvelt védőszentje volt, napját fényesen megünnepelték. Innen ered a balázsjárás. Az iskolás gyermekek házról házra jártak. Adományt gyűjtöttek, iskolába toboroztak, köszöntőket mondtak. A perselybe összegyűjtött pénzt az iskola vagy a templom céljaira fordították, az ajándékképpen kapott tojást eladták, a szalonnát megették.

Hallgassátok most meg a mi Szent Balázs napi köszöntőnket!

3.

(csengőszó) Köszöntő

Adjon Isten jó napot! Én magam bent vagyok, hála az Istennek

A kint lévők pedig fáztukban remegnek.

Kik hát a kint lévők?

Szent Balázs köszöntők.

Régi bevett szokás szerint jöttünk énekelni.
Diáktörvényt nem akarjuk éppen félbe hagyni.

4.

Emlékezzetek! Ma van Balázs napja. Dobd el a bánatod az ágy alá! Mondjad heje-huja! Lám, mi nekünk jó kedvünk van. Semmivel mi nem törődünk, tanítóink intelmétől éppen ma nem félünk.

5.

Régi szokás ez mi nálunk, Balázst járni. Mindig egy kevés újsággal előállni.
Ma is ez a szándékunk, hogy kedvetekre tudjunk mi szolgálni.
Ezért eresszetek hát bemenni! Jancsit, Ferkót, Andrást, Miskát ábécét tanulni.
Szép mesterség a tanulás, és nagy haszon a szép írás.
Ezért eresszétek hát bemenni Jancsit, Ferkót, Tamást!

6. (Előlép a püspök.)

Balázs az én nevem, azt mindenki tudja. Aki a gyermekeket az iskolában oktatja és tanítja. Ősz hajam, szakállam mutat száz esztendő, ennyi híján múltam tizenkét esztendő.

7. (diák a püspök mellé lép)

Püspök uram, mit akar? Talán valamit akar? Attól félttem, rettegtem, leharapja a fülem.

8. (püspök)

Állj mellém, diákom, az én személyemnek! Amit mestered parancsol, egyenesen tedd meg! Mert ha meg nem teszed, szigorúan megbüntetlek.

9.Ének

Í, í, í. Ez volt a régi módi!
Térdig érő szoknya volt,
Rövid ujjú rékli volt,
Í, í, í. Ez volt a régi módi!
Ó, ó, ó. A szalonna, kolbász jó!
Ha megtöltik nyársunkat
És a kis kosarunkat,
Ó, ó, ó. A szalonna, kolbász jó!
Ü, ü, ü. Lánynak illik a gyűrű,

Azt az ujjára húzza,
A legénynek úgy adja:
Ü, ü, ü. Lánynak illik a gyűrű!

De, de, de. Mi a diák ebédje?
Tudjuk, hogy leves, kása.
Soha szemed ne lássa!
De, de, de. Mi a diák ebédje?

Gé, gé, gé. A vénasszony gégéje!
Dirmeg, dörmög magába,
hogyan nincs a csutorába.

Gé, gé, gé. A vénasszony gégéje!

Ká, ká, ká. A kolbászos káposzta!
Aki abból ehetik,
Arra egyet ihatik.
Ká, ká, ká. A kolbászos káposzta!

10.

Emlékezzünk Szent Balázusra, mert ma vagyunk napja!
Örömet ez óvoda minden csoportjára!
Hirdessük és említsük, ahogy parancsolja!

11. (nyársas balázsjáró)

Óvó nénik, arra kérünk, legyetek szívesek mi hozzánk, ne gondoljátok, hogy mi azért hálánkat ne adnánk!

Látjátok, a nyársunk üres! A gyomrunk is éhes. Ne sajnáljátok a szalonnát, nekünk jól megfizessetek!

12.

Hozzanak mi nekünk Ferencet! Hadd tördeljen velünk peracet!

13.

Hozzanak mi nekünk tizenkét szál kolbászt! Hadd fonjuk be vele az iskola kapuját!

14.

Mi már többet nem tréfálunk, ajándékot várunk! És ha azt ma kapunk bőven, tanítóstól, diákostól a szomszédba állunk.

15.

Hozzanak hát tojást, kolbászt, rakják a kosárba, hogy a mi nagy fáradságunk, ne legyen hiába!
Hogy tovább mehessünk, mást is köszönthessünk, új örömet, vidám kedvet mindenütt hirdessünk!

16.

Emlékezzünk, hogy ma van Szent Balázsnak napja,
máskor is, hogy megérhessük, az Úr Isten adja!
Kérjük ajándékát, nyújtsa szent áldását:
mindnyájunktól távoztassa a torokfájását!

17.

Szent Balázs a torokfájás ellen nagy védelmünk.
Adjanak hát nyers szalonnát, óvó nénik nekünk.

18. (odalép a püspökhöz)

Adj hát, püspök urunk, Balázs áldást a torokfájás ellen! Ezáltal ments meg bennünket és az óvoda
népét a gyötrelmekkel szemben!

19. (püspök)

Az Úr Isten nyújtsa szent áldását, mindnyájunkról távoztassa a torkunk fájását! Áldásom rátok!
Halljam diákok! Mondjátok el az ábécét!

20. Ének

A, a, a,
Ma vagyon Balázs napja.
Melyben minden diáknak
lábai farsangolnak.

A, a, a,
ma vagyon Balázs napja.

Bé-bé-bé,
Iskolába menjünk bé,
szüleink örömére,
tanítóink kedvére!
Bé-bé-bé,
iskolába menjünk bé!

Dé-dé-dé,
Húzd rá Énekes Máté!
De jó volna bőgősnek,
akárhogyan zörögne,
dé-dé-dé,
húzd rá Énekes Máté!

Ku-ku-ku,
a kakas kukuriku.
Szeretném a taróját,
jó metélttel a nyakát.
Ku-ku-ku,
többé nem kukurikul!

Vé-zé-zsé,
Már egyszer végezzük bé!
Szent Balázs tiszteletét,
áldjuk az óvoda népét!
Vé-zé-zsé,
már egyszer végezzük bé!

21.

Van-e hát az óvodában, kis csapatunkba való gyermek?
Álljon a sorunkba, jöjjön iskolába, nem bánja meg!

22.

A számolást, az írást, az ábécét, tanulni jó mesterség.
Megtanuljuk még idővel mi is a diák szót,
három tízig megolvasni a csicseri borsót.

23.

Minket is tanítónk sok jóra oktatott. Azért küldött,
hogy minden henyélőt, iskola kerülőt összeszedjünk.

24.

Nosza, azért óvó néni, eressze eljönni, Ferkót, Gyurit, Jánost, Tamást ábécét tanulni!

25.

Hogyha nem adhattok mi nekünk diákokat óvodátokból, papírosra valót adjatok adományként javatokból!

26.

Adja Isten, hogy több Balázs napját megérhessünk, erővel, egészséggel eltölthessük! Szívünkben kívánjuk!

Kivonulás énekszóval. A, a, a, ma vagyunk Balázs napja ...

(forrás:<http://www.aldasegyuttas.hu/ovi/balazsolas>)

